

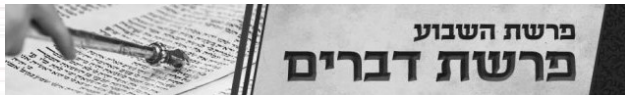
עלון תורני שבועי

בעזרה"ת

אגדה של תורה

גליון 804

בית הכנסת "עולי בבל" ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל רח' יוסף חיים אור-יהודה ת"ו

פתיח האהל

"ודי זהב" - הוכיח על...

אחד המגידים נזדמן לראדין ושמע את החפץ חיים מדבר על החובה לנצל את כשרון הדיבור כדי להוכיח את העם על מעלליהם אשר לא טובים. פנה אליו המגיד והתלונן: רבי, בבואי אל אחת העיירות נודע לי שבעיר נמצאים פורצי גדרי צניעות ומחללי שבת. עליתי בלב דואב על הבימה בבית הכנסת ונשאתי דרשה נלהבת בדברי תוכחה על כל הפרצות, ועוד בטרם סיימתי, התחוללה המולה בין הנוכחים וכמעט שהורידו אותי בכח מן הבימה... נאלצתי להפסיק את הדרשה באמצע. שאלו הח"ח: תאר לי היאך השמעת את דרשתך? השיב המגיד: כמובן זעקתי מנהמת לבי בדברי תוכחה חריפים ונוקבים על ההפקרות הנוראה... השיב לו הח"ח בקולו המלטף: אמור נא, ידידי, בהניחך את התפילין הבוקר, האם גם אז הרמת קול רעש וזעקה? ובכן, מה ההבדל בין קיום מצות תפילין לקיום מצות תוכחה? הרי כשם שאין צורך להרעיש בשעת קיום מצוות "וקשרתם לאות על ידך" כך גם מצוות "הוכח תוכיח את עמיתך" אינה צריכה להיעשות בקול רעש גדול אלא בנועם ובניחותא. על רבי זושא מאניפולי מספרים שכשהיה זקוק להוכיח יהודי מישראל, היה נעמד לידו ומתחיל להוכיח את עצמו בקולי קולות: "זושא, זושא. מה יהיה אתך? שוב פעם זלזלת בנטילת ידיים לסעודה? דיברת לשון הרע על יהודי, לא דנת את חברך לכף זכות...". וכך היה מונה את העבירות: שלו, כשבעצם, היו אלו העבירות של הניצב לצידו. פעולה זו גרמה לשומעים להתעורר ולשוב בתשובה מכל העוונות שהיו בידם, בלי שהתביישו מהתוכחה שנאמרה ברבים, כי רבי זושא דיבר אך ורק לעצמו. גם אצלנו, טרם שנוכיח את החבר, לא יזיק אם נבדוק היטב בלבנו האם איננו נגועים בבעיה שראינו אצל השני. בבואנו להוכיח את חברנו ולבקר את דרכו, חובה עלינו לחשוב למרחוק: מה תהיה תוצאת דיבורנו? חיובית, או חלילה לא. כשנקפיד להוכיח את החבר ברמז, בלשון עדינה ובלי להרגיש יועצים מדופלמים "המסייעים" לו לצאת ממצב הביש אליו נקלע, גם המוכיח וגם המוכח יגדילו את זכויותיהם לכניסה לגן-עדן.

שבת שלום
שמשון אליעזר פוקס

ה'משנה ברורה' כתב אודות עיקר מטרתם של הצומות בזה הלשון: "כל אלו הימים כל ישראל מתענים בהם מפני הצרות שאירעו בהם, כדי לעורר הלבבות לפקח על דרכי התשובה, ויהיה זה זיכרון למעשנו הרעים ומעשה אבותינו שהיה כמעשנו עתה, עד שגרם להם ולנו אותן הצרות. שבזיכרון הדברים אלו נשוב להטיב, כמו שנאמר 'והתוודו את עוונם ואת עוון אבותם'". ולכן חייב כל איש לשום אל לבו באותן הימים ולפשפש במעשיו ולשוב בהן, כי אין העיקר התענית, כמו שכתוב באנשי נינוה 'וירא ה' את מעשיהם', ואמר חז"ל: "את שקם ואת תעניתם לא נאמר, אלא את מעשיהם", ואין התענית אלא הכנה לתשובה". אם אדם צם ולא פשפש במעשיו – הוא לא יצא ידי חובת הצום! נצייר לעצמנו זוג העומד להתחתן. שכרו אולם, שלחו הזמנות לכל המשפחה ולכל הידידים והמכרים, קנו טבעת, קנו כוס לשבור, בקיצור: הכינו הכל. והנה מגיע הלילה המיוחל. כל המוזמנים מגיעים, התזמורת מנגנת, סעודה כיד המלך, אלא שמרוב הטרדות והעיסוקים הרבים לקבל את האורחים, לדאוג לכל אחד למקום ישיבה וכו' – שכח החתן לקדש את הכלה ולשאת אותה לאישה... היה אולם, היו הזמנות, אך כל אלו חסרי משמעות ללא נישואין! זה לא רק שחסרים הקידושין, אלא שלא היה כאן כלום! וכך, אומר ה'משנה ברורה', אדם שצם ולא פשפש במעשיו, זה לא רק שחסר לו פרט כלשהו או הידור כלשהו בקיום מצות הצום, אלא שלא יצא כלל ידי חובה, הצום לא נחשב לו! מדוע? כי תכלית הצום להביא את האדם להתבונן, לפשפש במעשיו, ואם הצום לא מביאו לידי תשובה – לא קיים את מצות היום! "ומכל מקום" – מסיים ה'משנה ברורה' – "אין לפטור את עצמו בתשובה בלבד, כי ימים אלו הם מצות עשה מדברי הנביאים להתענות בהם".

זמננו הטוב
הזלאת נרות
מוצאי שבת
8:17 7:16
נא לשמור על קדושת הגליון
אין לקרוא בשעת התפילה
ר"ת: 20:49

אהל לחידוש

חידושים ופגנים לשולחן השבת

”וחצרת ודי זהב”

ברש”י: וחצרות – במחלקתו של קרח. ודי זהב – הוכיח על העגל שעשו בשביל רב זהב שהיה להם. וקשה, הרי חטא העגל היה קודם מחלקתו של קרח, ולמה נזכר אחריו? בספר ”יוסף לקח” ביאר: רואים אנו בחיים בני אדם שאינם מאמינים בשום דבר נעלה, בשום דבר שבקדושה א-לוקית, ובכל זאת נוטים להאמין בדברי הבל וריק, בכל מיני אמונות תפלות, כאובות, יידעונים וכל מיני קוסמי קסמים ולוחש לחשים. והנה, לאדם תמים שנכשל פעם בלכתו אחרי תוהו עוד נתן לסלוח, אבל מי שהנו מלא רוח כפירה ובקורת על עקרי היהדות וגלוי הנביאים, אם הוא נוטה להאמין בדבר כזב ושווא – לו, קשה לסלוח! לכן, הקדים כאן הכתוב מחלוקת קרח ועדתו לחטא העגל, שכן במחלקתו של קרח שלא רצו להאמין במשה נביא ה', התעורר ביתר שאת עוון מעשה העגל, אז נתגלה קלונם: את פי משה עבד ה' המרו, בנבואתו כפרו – ואלו בעגל הזהב האמינו ואמרו ”אלה א-להיך ישראל”. ובספר ”תפוחי חיים” ביאר, לפי מה שכתב בספר ”מעגלי צדק” ליישב דברי חז”ל שאמרו: ”לא חרבה ירושלים אלא מפני שבזו בה תלמידי חכמים” (שבת קיט:). וקשה, שהלא מבואר שם בגמרא שגם שאר עברות היו ביניהם, ואלו מלשון חז”ל משמע שהחורבן היה רק מפני שבזו תלמידי חכמים! ותירץ, שכל זמן שכיבדו לחכמים וצדיקים, אף על פי שהיו להם חטאים רבים לא נענשו, כי הצדיקים היו מבטלים את הגזרות, כעניין מה שאמרו חז”ל: ”צדיק גוזר והקב”ה מקים, הקב”ה גוזר וצדיק מבטל”, אבל כשבזו את החכמים – אז תש כחם של החכמים להגן עליהם, יען כי שוב לא הייתה לאנשי העיר התקשרות עמהם. וכן כאן, הקדים ”וחצרות – מעשה קרח, ל”די זהב” – מעשה העגל, כי לולא מעשה קרח, היה יכול משה לבטל ולשרש חטא העגל מעקרו, אך בגלל מחלוקת קרח עליו נחלש כחו ונשאר מעוון זה פגם לדורות.

”וְאָמַר אֲלֵכֶם לֹא תַעֲרָצוּן וְלֹא תִירָאוּן מִהֶם”

רמז נאה לדברי הזוהר: ”כל העונה אמן בכל כוחו פותחים לו שערי גן עדן” נוכל למצוא בדבריו של משה לבני ישראל: ”וְאָמַר אֲלֵכֶם לֹא תַעֲרָצוּן וְלֹא תִירָאוּן מִהֶם” סופי התיבות ”ולא תיראו ממהם” הם 'אמן' וראשי התיבות הללו הם 'מָוֶת' ללמדנו שהמקפיד על אמירת אמן כיאות, אל לו לפחד מיום המוות, שכבר מובטח הוא שיפתחו לו שערי גן עדן והוא עתיד לשהות במחיצת הצדיקים.

הרגע הזה שהיית בטוח שמשיח יגיע
כבר והגיע תשעת הימים ולא מתאים
לכתוב דברים שגורמים לחיך.

כשתענית תשעה באב חלה במוצאי שבת כמו בשנה זו (תשפ”ה), אין לחלוץ את הנעליים העשויים עור מיד עם שקיעת החמה, מפני כבוד השבת, אלא יש להישאר עם הנעליים עד אחר צאת הכוכבים, דהיינו כעשרים דקות אחר השקיעה, ואז יאמר ”ברוך המבדיל בין קודש לחול”, ויחלוץ נעליו וילבש בגדי חול, וילך לבית הכנסת להתפלל תפילת ערבית, ולומר איכה וקינוח.

ומפני כל האמור, כתב מרן רבינו עובדיה יוסף זצוק”ל, שראוי להכריז בבתי הכנסת ולהודיע לציבור, שתפילת ערבית במוצאי שבת, תהיה רק לאחר חצי שעה מזמן שקיעת החמה, ולא קודם, ובכך תהיה אפשרות לקהל להחליף מבגדי השבת לבגדי החול, ולחלוץ את נעלי העור שלרגליהם, ויבואו לבית הכנסת בבגדי חול המותרים בתשעה באב.

בגדים לתשעה באב

כשם שבכל שנה בשבוע שחל בו תשעה באב, אסור ללבוש בגדים מכובסים, כמו כן, ועל אחת כמה וכמה, שבתשעה באב עצמו, אסור ללבוש בגדים מכובסים. לכן אדם שקשה לו להישאר עם חולצת השבת ביום תשעה באב, עליו לדאוג בהקדם, להכין לו בגדים לתשעה באב, וזאת על ידי כן שילבש, (אפילו היום) את הבגדים למשך כחצי שעה, ולאחר מכן ישמור אותם לתשעה באב, ויוכל ללבשם מיד בצאת השבת לפני תפילת ערבית של ליל תשעה באב.

בכל ענייני העלון אפשר לפנות למייל:
8444774@Gmail.com

אהל המעשה

סיפור פלאי אודות גילוי שכינה בכותל המערבי בזמנו של האר"י זצ"ל, סיפור שעליו כתב החיד"א זצ"ל בספרו 'שם הגדולים', כי אין לפקפק בו.

בצפת גר רבי אברהם הלוי ברוכים שהאר"י זצ"ל הפליג בחסידותו ואמר עליו שהוא גלגול של ירמיהו הנביא. בכל חצות לילה היה קם ומסובב ברחוב היהודי, ומעורר את בני החבורה להשכים לתיקון חצות. לאחר מכן היו כולם לומדים איש איש כפי השגתו.

הסיפור אודות גילוי השכינה מופיע בספר 'קב הישר' לרבי צבי הירש קייפנובר בנו של בעל ה'תפארת שמואל' המפרש על הרא"ש: "פעם אחת אמר לו האר"י להחסיד רבי אברהם, דע כי שלמו ימך, והגיע זמנך למות, אם לא שתעשה תקנה אחת שאלמדך אזי תחיה עוד עשרים ושניים שנים וזו היא התקנה: לך לירושלים ושם תתפלל לפני הכותל המערבי, ותשפוך תחינתך, ותזכה לראות השכינה

הלך החסיד לביתו וסגר עצמו שלושה ימים ושלושה לילות בתענית שק ואפר ולא רמז מן יצא לירושלים, ובא לפני ה'כותל המערבי' בתפילה ותחנונים ובבכי גדולה, ואחר כך ראה על גבי הכותל דוגמת אשה מלובשת שחורים מרוב פחדו נפל ארצה, על פניו, והיה צועק ובוכה בכי גדול, ואמר: אוי לי שראיתך בכך! אהה על נפשי! והיה מאריך בבכיות וזעקות, והיה ממרט שערות ראשו עד שנתעלף ונרדם.

ואז ראה בחלום שבאה אליו השכינה בבגדים נאים, ואמרה: התנחם בני אברהם, כי יש תקוה לאחריתך, וישבו הבנים לגבולם, כי אשיב את שבותם וריחמתיים.

כאשר הקיץ, נסע חזרה לצפת, ובא אל האר"י זצ"ל, ותיכף אמר לו האר"י זצ"ל: אני רואה בך שזכית לראות פני השכינה, ומעתה תהיה בטוח שתחיה עוד עשרים ושניים שנה. וכך היה שהחסיד חי עוד כ"ב שנה".

וכך העיד החיד"א זצ"ל בספרו 'שם הגדולים' בערך שעל שמו: "רבי אברהם הלוי ברוכים, הוא הקדוש שראה השכינה עין בעין בהקיץ בכותל מערבי ולקול הסיפור כדי שלא יפקפק שום אדם בליבו אני אענה במיטב, אנו מאמינים בודאי בדברי חז"ל, לכו חזו מאמרם בילקוט ירמיה סימן ט"ו.. שירמיה ראה אשה לובשת שחורים וכו' ואמרה אני אמא ציון וכו'".

בכ"ו באדר תשי"ב התעטפו רחובות ירושלים יגון. הגאון הצדיק רבי אריה לוי זצ"ל, הידוע בצדקותו ובמעשי החסד שלו, ליווה את רעייתו הרבנית למנוחת עולמים. הכל הרגישו קרוביו של צדיק זה, שהעניק לכל אחד תחושה של בן משפחה מדרגה ראשונה, ובאו לחלוק לרבנית כבוד אחרון.

גם בשעה קשה זו היה רבי אריה ביישוב הדעת, ובעת שעמד להספיד את הרבנית, תיאר כיצד אף על פי שברגע הפטירה ובשעות שאחריו הכאב והאובדן קשים מנשוא, הצער גדול ולפעמים הבכי הוא בלתי נשלט, ככל שהזמן עובר - כך יורדת ופוחתת עוצמת הכאב. כבר קבעו חז"ל בלשונם הזהב: "גזירה על המת שישתכח מן הלב".

עמד רבי אריה מול מיטתה של רעייתו הצדקנית, מחשבותיו ולבו נתונים לריבונו של עולם, וכך שאל: אם אכן גזירה על המת שישתכח מן הלב וככל שחולף הזמן כך פוחת הכאב ונמוג הצער, איך נוכל להסביר שקרוב אלפיים שנה חלפו עברו מחורבן בית מקדשנו בתשעה באב, ועדיין בכל שנה יושבים יהודים לארץ, מייללים ובוכים עליו!?!...

לאחר הפוגה קלה חתך רבי אריה את השקט הסמיך וביאר בטוב טעם: גזירה היא על המת שישתכח מן הלב. אולם בית המקדש לא מת! הוא חי בלבנו! יהודים מצפים לו בכל רגע שישוב וייבנה, שירד מן השמים בנוי ומשוכלל באש. **מי שעדיין חי - אי אפשר לשכוח אותו!** הכאב שלו מנסר וחותר תמיד בלב. געגוע עז מבצבץ ועולה בתחינה לגאולה שלמה - "מתי תשוב לציון בקרוב בימינו, לעולם ועד תשכון"...

1957 שנה לחורבן בית המקדש

שם אבותי

בשבוע שבו אנחנו אבלים על חורבן בית מקדשנו שנזכה במהרה לבניינו חשבתי להביא כאן מספר שאלות שאני נשאל רבות.

בשנים האחרונות נפוץ מאד השם 'אריאל' והשאלה האם ראוי לתת לאדם את השם של בית המקדש? כידוע שבית המקדש נקרא בשם אריאל: 'הוי אריאל אריאל קרית חנה דוד' (ישעיהו כ"ט)? ועוד ידוע שזה שם של מלאך אז האם יש חשש לקרוא בשם זה?

להלן תשובתי באופן מורחב השם אריאל הוא שם טוב מאד ואין שום חשש לתת אותו ובפרט שמצאנו אדם בתנ"ך שעלה עם עזרא הסופר ששמו אריאל (עזרא ח טז).

ובדבר החשש לתת שם של מלאך כל זמן שמדובר בשמות של מלאכים שנהגו בני אדם לקרוא בהם, אין בעיה. כך כתב תלמידו של האר"י רבי חיים ויטאל זיע"א ועוד הוסיף: מורי זלה"ה כשהיה קורא ונזדמן לו איזה שם של מלאך שלא כשמותם של בני האדם, היה קורא רק ב' אותיות ראשונות משמו ולא מזכיר שמו המלא אבל שמות המלאכים שנקראים בני אדם בשמם כגון: אוריאל, רפאל, מיכאל, גבריאל וכיוצ"ב היה קורא שמם ממש ככתבם ולא היה חושש כלל.

ואמר לי מורי (האר"י) כי כשברא הקב"ה את המלאכים והמשמשים, ציווה אותם שכשיקראו להם וישביעו אותם בני האדם, שיבואו. ולכן בזמן שאדם מזכיר אותם, חושבים שקוראים אותם ובאים כשומעים את שמם, וכשבאים ורואים שקראו אותם לבטלה יבא אז נזק למזכיר שמם בפירוש. לכן צריך להיזהר לא לקרוא בשמות המלאכים המופיעים בספרים הקדושים. ע"כ. ומוסיף ביאור החיד"א בספרו פני דוד אבל אותם שמות מלאכים המקובלים ומפורסמים בפי הבריות אין שום מניעה מלקרוא בשמם שהם כבר נתגשמו וירדו לארץ בזמנים ידועים לצורך הבריות ולכן הותרו שמותם לבני אדם. מכאן נלמד ששמות שמקובל לקרוא אפילו שזה שם של מלאכים אין כלל חשש. אבל לצערי הרב בפרט בשנים האחרונות אנשים מחוסר ידיעה קוראים בשמות של מלאכים שלא נהגו לקרות בהם שמות של אנשים וכבר שמעתי על כמה וכמה אסונות ה"י בעקבות זה. ושמעתי בשם המקובל הגר"ד בצרי שליט"א שאין כל חשש לקרוא לבניו בשמות המלאכים, ואף בשמות שאינם מפורסמים ונפוצים, שהרי ברור שאדם הקורא לבנו בשם מלאך אינו מתכוון בשום פנים לקרוא למלאך, אלא קורא על שם אדם שזה היה שמו וכיוצא בזה.

לרפואה שלימה גורג' מאיה בת אליס בתושח"י

לבריאות ברכה והצלחה
סמ' בן חילוזה
שמחה בת שרה הי"ו
הם וילדיהם וכל אשר להם.

סעיד אשר בן לאה הי"ו
אורה בת סג'ורה הי"ו

שיעור בפרשת שבוע
מהרב שמשון פוקס שליט"א
כל יום חמישי
מיד לאחר מנחה
בביכ"ס אור אבנר
רח' משה דיין קרית הסביונים יהוד
מנחה - 19:10

"עץ חיים היא למחזיקים בה"
לזכות להצלחה ולבריאות איתנה
יצחק שוחט בן סועד ומשפ' הי"ו
שאול סאלם בן נג'ט ומשפ' הי"ו
אסף מזרחי בן רחל ומשפ' הי"ו
דוד אשר בן איבון ומשפ' הי"ו
אופיר דלל בן אורה ומשפ' הי"ו
יחזקאל בן ברטה ומשפ' הי"ו
דוד חיים בן עליזה ומשפ' הי"ו

בית הכנסת "עולי בבל" ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל

תפילות בימי חול: שחרית - 7:30 מנחה - 19:15 ערבית - 20:05

שיעורי תורה שעה לפני מנחה

רב ביהכנ"ס הרב יהונתן הכהן אמדדי שליט"א - יום א' ב' ד'
הרב שמשון פוקס שליט"א - יום ג' הרב נאור דרשני שליט"א - יום ה'
הרב רפאל עגיב שליט"א - יום ה' בשעה 20:00

תפילות שבת קודש:

שיר השירים - 19:00 מנחה - 19:10 קבלת שבת - 19:30
שחרית - 7:00 מנחה א' - 13:30 מנחה ב' - 19:10 ערבית - 20:15
שיעורי תורה בשבת: הרב בן יאבו שליט"א - 12:30 וב- 14:10
לימוד אברכים עם תלמידים כל יום שני ורביעי בשעה 20:00
ערבית מאוחרת: יום ב' 20:50 יום ד' 20:50 יום ה' 20:30

בית הכנסת "היכל יצחק דוד"
רח' דוד אלעזר 18

תפילת שחרית - 7:00

מנחה וערבית (סמוכות) 19:20
בשעה 17:30 שיעור
מהרב דניאל קמחי שליט"א
שיעורי תורה אחרי ערבית
יום א' - הרב שמשון פוקס שליט"א

לרפואה שלימה ובריאות איתנה לילד שאול אורי בן זיוה הי"ו